

N:o 155.

Af Herr J. P. Nilsson: Om ändring i grunderna för skyldigheten till byggande och underhåll af kyrka, socken- och fattigstuga m. m.

Bland sträfvanden, som för närvarande i hög grad taga uppmärksamheten i anspråk är jemväl det att söka ernå en jemn fördelning på statens samtliga medborgare af de bidrag, vare sig i penningar eller arbete, som det allmänna behovet kräfver. Mycket har väl under de sednare åren i denna riktning blifvit verkadt inom vårt land; dock kvarstå ännu sedan förgångna tider stadganden, hvilka, om ock, då de stiftades, de enda möjliga eller lämpliga, likväl numera, genom de under tidernas lopp uppkomna förändrade förhållanden, ofta leda till främjande af en medborgares fördel på en annans bekostnad. I detta afseende förtjena de föreskrifter, som på landet uteslutande vid hemmantal binda vissa skyldigheter, vårt synnerliga beaktande. Genom dylika stadganden blifver nämligen en klass af medborgare — jordegaren — ensam den betungade, då deremot öfriga medborgareklasser gå fria, ehuru medlemmar af dessa sednare numera i stor mängd förekomma jemväl å landet. Vidare är, till följd af den stora skilnad som kan förekomma i afkastningen af ett hemman i förhållande till ett annat, sjelfva hemmantalet en olämplig måttstock för beräkande af storleken utaf de bidrag hvarje särskild jordegare bör lemna.

Då likväl icke alla stadganden, som grunda skyldigheters utgörande på hemmantal, kunna med ens upphävas, men de icke heller hänga så tillhopa, att därför deras kvarstående i vissa fall bör hindra deras upphäfvande i andra, vill jag med denna motion endast söka afhjelpa en af de många olägenheter berörda grundsats medför.

I 26 Kap. 1 § Byggningsbalken af vår nu gällande lag af år 1734 stadgas, att byggande och underhållande af kyrka med hvad dertill hörer, såsom klockstapel, kyrkomur, socknestufva och fattigstufva skall, med undantag för de dervid erforderliga dagsverken, som utgå efter

matlag, utgöras efter hemmantal af dem som i socknen bo. Från nämnde stadgande göras dock genom särskilda författningar och privilegier några undantag, hvilka likväl endast beröra Skåne, Halland, Blekinge och Bohuslän.

Som emellertid orättvisan af förut nämnda lagstadgande, att nämligen skyldigheten att bygga och underhålla kyrka på landet åligger jordegare efter hemmantal, framgår af hvad jag förut andragit, samt en billigare grund för utgörande af allmänna kommunalutskylder, med hvilka nu ifrågavarande bidrag i alla afseenden kunna jemföras, blifvit i 1862 års kommunalförfattningar i vår lagstiftning införd, finner jag intet skäl, hvarföre icke samma grunder, som deri stadgats, böra tillämpas äfven å de bidrag, som böra utgöras till kyrkas byggande och underhållande; i följd hvaraf jag vågar föreslå,

att, med bibehållande af Kongl. Resolutionen den 13 December 1672, som bestämmer att kyrkor i Skåne skola byggas och underhållas med kyrkotionden, samt med den rätt oförkränt, som blifvit genom särskilda författningar och privilegier tillerkänd jord af viss natur i afseende å befrielse från deltagande i kyrkas byggande, Riksdagen må för sin del besluta:

1:o att i öfrigt skyldighet att bidraga till byggande och underhållande af å landet belägen kyrka med hvad dertill hörer, såsom klockstapel, kyrkomur, socknestufva och fattigstufva, skall, med undantag för de dertill erforderliga dagsverken, hvilka böra utgöras i likhet med hvad hittills stadgadt varit, åligga en hvar, som enligt 57 § i Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse på landet af den 21 Mars 1862 är pliktig att till kommunens gemensamma utgifter lemna bidrag; och

2:o att dessa bidrag skola utgöras med belopp, som bestämmas enligt de i 58 § af nämnda Kongl. Förordning för kommunalutskylders utgörande stadgade grunder.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 30 Januari 1873.

J. P. Nilsson,
från Calmar län.